A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2017. június 14.*

„Előzetes döntéshozatal — A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezése — 1308/2013/EU rendelet — A 78. cikk és a VII. melléklet III. része — 2010/791/EU határozat — Meghatározások, megjelölések és kereskedelmi megnevezések — »Tej« és »tejtermékek« — Tisztán növényi élelmiszerek reklámozásához és forgalmazásához alkalmazott megjelölések”

A C-422/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landgericht Trier (trieri regionális bíróság, Németország) a Bírósághoz 2016. augusztus 1-jén érkezett, 2016. július 28-i határozatával terjesztett elő

a **Verband Sozialer Wettbewerb eV**

és

a **TofuTown.com GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, A. Rosas és E. Jarašiūnas (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a TofuTown.com GmbH képviseletében M. Beuger Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében K. Stranz és T. Henze, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében G. Kanellopoulos és O. Tsirkinidou, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviseletében A. X. P. Lewis és D. Triantafyllou, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671. o., helyesbítés: HL 2016. L 130., 9. o.; HL 2014. L 232., 25. o.; HL 2014. L 189., 261. o.) 78. cikke (2) bekezdésének és VII. melléklete III. része 1. és 2. pontjának értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Verband Sozialer Wettbewerb eV (a továbbiakban: VSW) és a TofuTown.com GmbH (a továbbiakban: TofuTown) között a VSW által indított, jogsértés megszüntetésére irányuló eljárás tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az 1308/2013 rendelet

3 A 1308/2013 rendelet (64) és (76) preambulumbekezdése kimondja:

„(64) A mezőgazdasági termékek forgalmazására vonatkozó előírások alkalmazása hozzájárulhat a termelés és a forgalmazás gazdasági feltételeinek, valamint a termékek minőségének javulásához. Az ilyen előírások alkalmazása ezért a termelők, a kereskedők és a fogyasztók érdekeit egyaránt szolgálja.

[…]

(76) Bizonyos ágazatok és termékek esetében a meghatározások, megjelölések és kereskedelmi megnevezések fontos szerepet játszanak a versenyfeltételek meghatározásában. Ezért helyénvaló ezen ágazatok és/vagy termékek esetében olyan meghatározásokat, megjelöléseket és kereskedelmi megnevezéseket megállapítani, amelyek csak a vonatkozó követelményeknek megfelelő termékek forgalmazására használhatók az Unióban.”

4 Az említett rendelet a belső piacról szóló II. részében a forgalmazásra és a termelői szervezetekre vonatkozó szabályokról szóló II. címet is tartalmaz. E cím I. fejezete 1. szakasza 2. alszakaszának címe „Ágazatok vagy termékek szerinti forgalmazási előírások”, és ugyanezen rendelet 74–83. cikkét tartalmazza.

5 Az 1308/2013 rendelet „Egyes ágazatokra és termékekre vonatkozó meghatározások, megjelölések és kereskedelmi megnevezések” című 78. cikke előírja:

„(1) Az 59. cikkben említett, alkalmazandó forgalmazási előírások mellett – adott esetben – a VII. mellékletben szereplő meghatározások, megjelölések és kereskedelmi megnevezések alkalmazandók a következő ágazatokra vagy termékekre:

[…]

c) emberi fogyasztásra szánt tej és tejtermékek;

[…]

(2) A VII. mellékletben szereplő meghatározások, megjelölések és kereskedelmi megnevezések csak olyan termék forgalmazására használhatók az Unióban, amely megfelel az említett mellékletben megállapított vonatkozó követelményeknek.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy […] felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a VII. [helyesen: VI.] mellékletben szereplő meghatározásokkal és kereskedelmi megnevezésekkel kapcsolatos módosításokra, eltérésekre vagy mentesítésekre vonatkozóan. E felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak szigorúan a változó fogyasztói keresletből és a műszaki fejlődésből eredő bizonyított szükségletekre, illetve a termék innovációból eredő szükségletekre kell korlátozódniuk.

[…]

(5) A fogyasztói elvárásoknak és a tejtermékpiac alakulásának a figyelembevétele érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy […] felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyekben egyrészt meghatározza azokat a tejtermékeket, amelyek tekintetében fel kell tüntetni azon állatfaj nevét, amelytől a tej származik, amennyiben nem szarvasmarháról van szó, másrészt pedig megállapítja a szükséges szabályokat.”

6 Az 1308/2013 rendelet II. része II. címe I. fejezete 1. szakasza 5. alszakaszának címe „Közös rendelkezések”. Ugyanezen rendeletnek ezen 5. alszakaszban található 91. cikke pontosítja:

„A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján:

a) megállapíthatja a VII. melléklet III. része 5. pontjának második bekezdésében említett tej- és tejtermékeket, […] a tagállamok által a Bizottsághoz eljuttatandó azon indikatív jegyzékek alapján, amelyek a tagállamok területén az említett rendelkezés[nek] megfelelőnek tekintett termékeket tartalmazzák;

[…]”

7 Az említett rendelet VII. mellékletének címe „A 78. cikkben említett termékek meghatározásai, megjelölései és kereskedelmi megnevezései”. Bevezető bekezdésében e melléket pontosítja, hogy e melléklet alkalmazásában a „kereskedelmi megnevezés” az élelmiszernek többek között „[a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i] 1169/2011/EU [európai parlamenti és tanácsi] rendelet [HL 2011. L 304., 18. o.; helyesbítés: HL 2016. L 266., 7. o.; HL 2015. L 50., 48. o.] 17. cikkének értelmében vett nevét jelenti”.

8 Ezen VII. melléklet III. részének címe „Tej és tejtermékek”. A következőképpen rendelkezik:

„(1) A »tej« kizárólag az egy vagy több fejésből nyert rendes tőgyváladékot jelenti, az ahhoz történő hozzáadás vagy abból történő kivonás nélkül.

A »tej« kifejezés alkalmazható azonban:
a) olyan tejre, amelyet összetételének megváltoztatása nélkül kezeltek, vagy olyan tejre, amelynek zsírtartalmát […] szabványosították;
b) egy vagy több szóval együtt a tej típusának, osztályának, eredetének és/vagy tervezett felhasználásának megjelölésére, azon fizikai kezelés, illetve az összetételben történt változtatás ismertetésére, amelynek alávetették, feltéve hogy ez a változtatás a természetes tejalkotóelemek hozzáadására és/vagy kivonására korlátozódik.

(2) E rész alkalmazásában »tejtermékek« a kizárólag tejből származó termékek, elismerve azt, hogy adhatók hozzájuk az előállításukhoz szükséges anyagok, feltéve hogy ezeknek az anyagoknak a használata nem a tej bármely alkotóelemének teljes vagy részleges helyettesítését szolgálja.

A következőket kizárólag a tejtermékekre kell fenntartani:
a) a forgalmazás valamennyi fázisában használt következő elnevezések:
i. savó;
ii. tejszín;
iii. vaj;
iv. író;

[…]

viii. sajt;
ix. joghurt;

[…]
b) a […] az [1169/2011 rendelet] 17. cikkének értelmében a tejtermékek kapcsán használt árumegnevezések.

(3) A »tej« kifejezés és a tejtermékekre alkalmazott megnevezések használhatóak más szóval vagy szavakkal együtt olyan összetett termékek megjelölésére, amelyeknek egyik alkotórésze sem helyettesíti valamely tejalkotórészt, illetve nem szolgál valamely tejalkotórész helyettesítésére, és amelyeknek a tej vagy a tejtermék akár mennyiségi szempontból, akár a termék jellegénél fogva lényeges összetevője.

(4) A tej tekintetében fel kell tüntetni azon állatfaj nevét, amelyből származik, amennyiben az nem szarvasmarha.

(5) Az 1., 2. és 3. pontban említett megnevezések nem alkalmazhatók a hivatkozott pontokban említettektől eltérő termékekre.

Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik olyan termékek megnevezésére, amelyek pontos jellege a hagyományos felhasználásból egyértelműen kiderül, és/vagy amennyiben a megnevezést egyértelműen a termék valamely jellemző tulajdonságának leírására alkalmazzák.

(6) Az e rész 1., 2. és 3. pontjában említettektől eltérő termékek vonatkozásában nem alkalmazható semmiféle olyan címke, kereskedelmi dokumentum, tájékoztató anyag vagy a […] reklám bármely olyan formája, sem olyan kiszerelési forma, amely azt állítja, sejteti vagy sugallja, hogy az tejtermék.

[…]”

9 Az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. részének rendelkezései lényegi módosítás nélkül átveszik a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet XII. mellékletében („az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet”) (HL 2007. L 299., 1. o.; helyesbítés: HL 2013. L 97., 4. o.; HL 2010. L 63., 30. o.) szereplő rendelkezéseket, amely lényegi módosítás nélkül átvette a tej és tejtermékek forgalmazása során használt megnevezések védelméről szóló, 1987. július 2-i 1898/87/EGK tanácsi rendelet (HL 1987. L 182., 36. o.) rendelkezéseit.

A 2010/791/EU határozat

10 Az 1. cikke szerint az 1234/2007 tanácsi rendelet XII. melléklete III.1. pontjának második bekezdésében említett termékek jegyzékéről szóló, 2010. december 20-i 2010/791/EU bizottsági határozat (HL 2010. L 336., 55. o.) az I. mellékletében felsorolja az e rendelkezés szerinti termékeknek az Unió területén megfelelő termékeket.

11 E határozat (3) preambulumbekezdése pontosítja:

„A tagállamok kötelesek a Bizottság részére megküldeni azoknak a termékeknek az indikatív jegyzékét, amelyek véleményük szerint saját területükön a […] kivételre vonatkozó kritériumoknak megfelelnek. Ez a jegyzék az érintett termékek nevét hagyományos felhasználásuknak megfelelően az Unió különböző nyelvein tartalmazza annak érdekében, hogy e megnevezéseket valamennyi tagállamban használni lehessen, […]”

12 Az 1308/2013 rendelet 230. cikke (1) bekezdésének első albekezdése és (2) bekezdése szerint az előbbi rendelet hatályon kívül helyezte az 1234/2007 rendeletet, és az 1234/2007 rendeletre történő hivatkozásokat az 1308/2013 rendeletre történő hivatkozásnak kell tekinteni. A 2010/791 határozat ennélfogva ezentúl felsorolja az utóbbi rendelet VII. melléklete III. része 5. pontjának második bekezdése szerinti termékek jegyzékét.

Az 1169/2011 rendelet

13 Az 1169/2011 rendelet „Az élelmiszer neve” című 17. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az élelmiszer megnevezése annak előírt neve. Ilyen név hiányában az élelmiszer megnevezése a szokásos neve, vagy amennyiben nincs szokásos neve, vagy a szokásos nevét nem használják, az élelmiszer leíró nevét kell feltüntetni.”

A német jog

14 A Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (a tisztességtelen verseny elleni harcról szóló törvény) alapügyben alkalmazandó változatnak 3a. §-a előírja:

„Tisztességtelen versenyjogi magatartásnak minősülnek azok, amelyek megsértik a piaci magatartás gazdasági szereplők érdekében történő szabályozására irányuló valamely jogszabályt, amennyiben a jogsértés alkalmas arra, hogy érzékelhetően sértse a fogyasztók, a piac egyéb résztvevői vagy a versenytársak érdekeit.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 A VSW egy német szövetség, amelynek célja többek között a tisztességtelen verseny elleni harc. A TofuTown vegetáriánus/vegán élelmiszerek gyártásával és forgalmazásával foglalkozó társaság. A TofuTown különösen a „Soyatoo tofuvaj”, „növényi sajt”, „Veggie-sajt”, „tejszín” és egyéb hasonló megjelölésekkel reklámoz és forgalmaz tisztán növényi termékeket.

16 A VSW megállapítva, hogy e tisztán növényi termékek TofuTown által történő reklámozása sérti a versenyszabályokat, jogsértés megszüntetése iránti eljárást indított e társasággal szemben a Landgericht Trier (trieri regionális bíróság, Németország) előtt a tisztességtelen verseny elleni harcról szóló törvénynek a 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 1. és 2. pontjával és 78. cikkével összefüggésben értelmezett 3a. §-ának megsértésére hivatkozva.

17 A TofuTown állítja ezzel szemben, hogy a szóban forgó megjelölésekkel rendelkező növényi termékek reklámozása nem sérti az uniós jog e rendelkezéseit, mivel egyrészt e megjelölések fogyasztói értelmezése az utóbbi években jelentősen változott, másrészt pedig az olyan megjelöléseket, mint például a „vaj” vagy a „tejszín”, nem önállóan, hanem olyan fogalmak – mint például „tofuvaj” vagy „rizs habtejszín” – hozzáillesztésével alkalmazza, amelyek utalást tartalmaznak a termékek növényi eredetére.

18 A kérdést előterjesztő bíróság az 1999. december 16-i UDL ítéletre (C-101/98, EU:C:1999:615) hivatkozik, amelyben a Bíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy az 1898/87 rendelettel akkor is ellentétes a „sajt” megjelölés használata olyan tejtermékek esetében, amelyekben a tejzsírt növényi eredetű zsírral helyettesítették, ha e megjelölést leíró toldattal egészítik ki. Mindazonáltal az elé terjesztett jogvita elbírálása érdekében vizsgálja továbbá az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. részének 1. és 2. pontjával összefüggésben értelmezett 78. cikkének értelmezését.

19 E feltételek mellett a Landgericht Trier (trieri regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Értelmezhető-e úgy a[z 1308/2013 rendelet] 78. cikkének (2) bekezdése, hogy a VII. melléklet értelmében vett meghatározásoknak, megjelöléseknek és kereskedelmi megnevezéseknek nem kell megfelelniük az e mellékletben szereplő megfelelő feltételeknek, ha a megfelelő meghatározásokat, megjelöléseket és kereskedelmi megnevezéseket magyarázó, illetve leíró toldatok (mint például »tofuvaj« egy tisztán növényi termékre vonatkozóan) egészítik ki?

2) Úgy kell-e értelmezni az 1308/2013[…] rendelet VII. melléklete III. részének 1. pontját, hogy a »tej« kizárólag az egy vagy több fejésből nyert rendes tőgyváladékot jelenti, az ahhoz történő hozzáadás vagy abból történő kivonás nélkül, vagy a »tej« kifejezés – adott esetben magyarázó fogalmak, mint például a »szójatej« hozzáillesztésével – növényi (vegán) termékekre is alkalmazható azok forgalmazása során?

3) Úgy kell-e értelmezni az 1308/2013[…] rendelet 78. cikkéhez kapcsolódó VII. melléklet III. részének 2. pontját, hogy az ott 2. a) pont alatt konkrétan felsorolt megjelölések, mint különösen a »savó«, »tejszín« [»*Rahm*« németül], »vaj«, »író«, »sajt«, »joghurt« vagy a »tejföl« [»*Sahne*« németül] stb. fogalom kizárólag tejtermékeket jelentenek, vagy (állati eredetű) tej nélkül készült, tisztán növényi/vegán termékek is az 1308/2013[…] rendelet VII. melléklete III. része 2. pontjának hatálya alá tartozhatnak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

20 Három együttesen vizsgálandó kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az 1308/2013 rendelet 78. cikkének (2) bekezdését és VII. mellékletének III. részét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal akkor is ellentétes-e, hogy a „tej” megjelölést és az e rendelet által a kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelöléseket forgalmazáskor vagy reklámozáskor tisztán növényi termék megjelölésére használják, ha e megjelöléseket a szóban forgó termék növényi eredetét jelző magyarázó, illetve leíró toldatok egészítik ki.

21 Az említett rendelet 78. cikkének (2) bekezdése szerint az ugyanezen rendelet VII. mellékletében szereplő meghatározások, megjelölések és kereskedelmi megnevezések csak olyan termék forgalmazására használhatók az Unióban, amely megfelel az említett mellékletben megállapított vonatkozó követelményeknek.

22 E VII. melléklet III. része a tejre és a tejtermékekre vonatkozik. A tejet illetően e III. rész az 1. pontjának első bekezdésében előírja, hogy a „»tej« kizárólag az egy vagy több fejésből nyert rendes tőgyváladékot jelenti, az ahhoz történő hozzáadás vagy abból történő kivonás nélkül.” E pont második bekezdésének a) pontja pontosítja mindazonáltal, hogy a „tej” megjelölés alkalmazható „olyan tejre, amelyet összetételének megváltoztatása nélkül kezeltek, vagy olyan tejre, amelynek zsírtartalmát […] szabványosították”; b) pontja pedig, hogy e megjelölés használható „egy vagy több szóval együtt a tej típusának, osztályának, eredetének és/vagy tervezett felhasználásának megjelölésére, azon fizikai kezelés, illetve az összetételben történt változtatás ismertetésére, amelynek alávetették, feltéve hogy ez a változtatás a természetes tejalkotóelemek hozzáadására és/vagy kivonására korlátozódik”.

23 Ezen 1. pont szövegéből világosan kitűnik tehát, hogy a „tej” megjelölés főszabály szerint nem alkalmazható jogszerűen valamely tisztán növényi termék megjelölésére, mivel a tej e rendelkezés értelmében állati eredetű termék, ami az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. részének 4. pontjából is kitűnik, amely előírja, hogy a tej tekintetében fel kell tüntetni azon állatfaj nevét, amelyből származik, amennyiben az nem szarvasmarha, valamint e rendelet 78. cikkének (5) bekezdéséből, amely felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyekben meghatározza azokat a tejtermékeket, amelyek tekintetében fel kell tüntetni azon állatfaj nevét, amelytől a tej származik, amennyiben nem szarvasmarháról van szó.

24 E megfogalmazásból kitűnik egyébiránt, hogy az érintett termék növényi eredetét jelző magyarázó, illetve leíró toldatok, mint például az alapügyben szóban forgó „szója” vagy „tofu”, nem tartoznak a „tej” megjelöléssel az említett 1. pont második bekezdésének b) pontja szerint együttesen használható kifejezések közé, mivel a tej összetételének a kiegészítő toldatok által megjelölt megváltoztatása e rendelkezés szerint a természetes tejalkotóelemek hozzáadására és/vagy kivonására korlátozódik, ami nem foglalja magában a tej tisztán növényi termékkel történő teljes helyettesítését.

25 A tejtermékeket illetően az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. részének 2. pontja az első bekezdésében kimondja, hogy „»tejtermékek« a kizárólag tejből származó termékek, elismerve azt, hogy az előállításukhoz szükséges anyagok adagolhatók hozzájuk, feltéve hogy ezeknek az anyagoknak a használata nem a tej bármely alkotóelemének teljes vagy részleges helyettesítését szolgálja”. E pont második bekezdése pontosítja többek között, hogy „kizárólag a tejtermékekre kell fenntartani” egyrészt a forgalmazás valamennyi fázisában használt, az e rendelkezés a) pontjában felsorolt elnevezéseket, és az említett felsorolás magában foglalja a „savó”, „tejszín”, „vaj”, „író”, „sajt” és „joghurt” megjelöléseket, másrészt pedig többek között az 1169/2011 rendelet 17. cikkének értelmében a „tejtermékek kapcsán használt” megjelöléseket.

26 E 2. pont megfogalmazásából kitűnik, hogy mivel a „tejtermék” kizárólag tejből származik, annak összetevőit tartalmazza. E tekintetben a Bíróság már akként ítélte meg, hogy az olyan tejtermék, amelyben a tej bármely alkotóelemét, akár csak részlegesen is helyettesítették, nem jelölhető az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 2. pontja második bekezdésének a) pontja szerinti egyik

megjelöléssel (lásd ebben az értelemben: 1999. december 16-i UDL-ítélet, C-101/98, EU:C:1999:615, 20–22. pont). Ugyanez még inkább érvényes főszabály szerint valamely tisztán növényi termékre, mivel az ilyen termék meghatározásánál fogva nem tartalmazza a tej összetevőit.

27 Következésképpen az említett rendelet VII. melléklete III. része 2. pontja második bekezdésének a) pontjában felsorolt és a kérdést előterjesztő bíróság által említett megjelölések, mint a „savó”, „tejszín”, „vaj”, „sajt” és „joghurt”, főszabály szerint nem használhatók jogszerűen tisztán növényi termék megjelölésére.

28 Azonos tiltást ír elő ugyanezen rendelet VII. melléklete III. része 2. pontja második bekezdésének b) pontja az 1169/2011 rendelet 17. cikkének értelmében a tejtermékek kapcsán használt megjelölések vonatkozásában. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy e 17. cikk (1) bekezdése szerint az élelmiszer megnevezése annak előírt neve, vagy ilyen név hiányában a szokásos neve, vagy amennyiben nincs szokásos neve, vagy a szokásos nevét nem használják, az élelmiszer leíró neve.

29 Márpedig a „*Sahne*” német nyelvű kifejezés – amelyet a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában megkülönböztetett a „*Rahm*” kifejezéstől, amely az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 2. pontja második bekezdése a) pontjának ii. alpontjában szerepel –, a „chantilly” francia nyelvű kifejezés mintájára nem szerepel az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 2. pontja második bekezdésének a) pontjában szereplő tejtermék-megjelölések között, ugyanakkor e kifejezés a felverhető tejszínt jelöli.

30 Az 1169/2011 rendelet 17. cikke szerinti olyan megjelölésről van tehát szó, amely valóban használatos tejtermékre. Ennélfogva az említett kifejezés főszabály szerint nem használható valamely tisztán növényi termék megjelölésére.

31 Ami a „tej” megjelölés vagy az 1308/2013 rendelet által a kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelölések tisztán növényi termékek megjelölésére történő alkalmazása jogszerűségének megítélése tekintetében a szóban forgó termék növényi eredetét magyarázó vagy leíró toldatok – mint a kérdést előterjesztő bíróság által említett „szója” vagy „tofu” – hozzáillesztésének esetleges jelentőségét illeti, meg kell állapítani, hogy e rendelet VII. melléklete III. részének 3. pontja előírja, hogy „[a] »tej« kifejezés és a tejtermékekre alkalmazott megnevezések használhatóak más szóval vagy szavakkal együtt olyan összetett termékek megjelölésére, amelyeknek egyik alkotórésze sem helyettesíti valamely tejalkotórészt, illetve nem szolgál valamely tejalkotórész helyettesítésére, és amelyeknek a tej vagy a tejtermék akár mennyiségi szempontból, akár a termék jellegénél fogva lényeges összetevője”.

32 E feltételek ugyanakkor nem teljesülnek a tisztán növényi termékekre, mivel az ilyen termékek nem tartalmaznak sem tejet, sem pedig tejterméket. Az említett 3. pont nem szolgálhat tehát a tej” megjelölés vagy a kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelöléseknek a szóban forgó termék növényi eredetét jelző egy vagy több magyarázó vagy leíró toldattal történő jogszerű használatának alapjaként a tisztán növényi termékek megjelöléséhez.

33 Egyébiránt, bár az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 5. pontjának első bekezdése szerint az e III. rész 1., 2. és 3. pontjában foglalt megjelölések nem alkalmazhatók az említettektől eltérő termékekre, ezen 5. pont második bekezdése előírja, hogy ezen első bekezdés „nem vonatkozik olyan termékek megnevezésére, amelyek pontos jellege a hagyományos felhasználásból egyértelműen kiderül, és/vagy amennyiben a megnevezést egyértelműen a termék valamely jellemző tulajdonságának leírására alkalmazzák”.

34 Márpedig az utóbbi rendelkezésben foglalt termékek jegyzéke az 1234/2007 rendelet 121. cikke b) pontjának i. alpontja – amely lényegében jelenleg az 1308/2013 rendelet 91. cikke első bekezdésének a) pontja – szerint a 2010/791 határozat I. mellékletében került megállapításra. Ennélfogva kizárólag az e mellékletben felsorolt termékek tartoznak az e második bekezdésben előírt kivételek közé.

35 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy e jegyzék nem tartalmaz szójára vagy tofura történő hivatkozást.

36 Ráadásul bár az említett jegyzék tartalmazza francia nyelven a „*crème de riz*” megnevezésű terméket, nem említi angol nyelven a kérdést előterjesztő bíróság által az alapügyben szereplő egyik termékként felhozott „*rice spray cream*” megnevezésű terméket, sem pedig a „*rice cream*” megnevezésű terméket. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy kitűnik lényegében a 2010/791 határozat (3) preambulumbekezdéséből, hogy az e határozat által felállított jegyzékben azon termékek szerepelnek, amelyek a tagállamok szerint a vonatkozó területükön megfelelnek az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 5. pontjának második bekezdésében előírt kritériumoknak, és a szóban forgó termékek megjelölései a hagyományos felhasználásuknak megfelelően az Unió különböző nyelvein kerülnek felsorolásra. Ennélfogva az a tény, hogy a francia nyelven a „rizstejszín” kifejezést az említett kritériumoknak megfelelőnek ismerték el, nem jár azzal, hogy a „*rice cream*” megnevezés szintén megfelel e kritériumoknak.

37 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy míg az említett jegyzékből kitűnik, hogy valamely termék megjelölésében a „*cream*” kifejezés kiegészítő kifejezéssel történő használata bizonyos feltételek mellett megengedett, többek között a szeszes italok és a levesek megnevezésére, úgy tűnik, hogy e feltételek egyike sem teljesül az olyan megjelölés esetében, mint az alapügyben szóban forgó „*rice spray cream*”. Ugyanígy, míg a „*creamed*” kifejezés használata növényi eredetű termék megjelölésével megengedett, nem ez a helyzet, amikor „a »*creamed*« kifejezés a termék igen jellegzetes állagát jelöli meg”.

38 Úgy tűnik tehát, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által példaként említett egyik termék sem szerepel az említett jegyzékben, következésképpen az ezen bíróság által hivatkozott egyik megjelölésre sem alkalmazható az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 5. pontjának második bekezdésében előírt kivétel, aminek ellenőrzése e bíróság feladata az alapügyben szereplő minden egyes termék esetében.

39 Egyébiránt az 1308/2013 rendelet 78. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a változó fogyasztói keresletből és a műszaki fejlődésből eredő bizonyított szükségletekre, illetve a termék innovációból eredő szükségletekre válaszul a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az e rendelet VII. mellékletében szereplő meghatározásokkal és kereskedelmi megnevezésekkel kapcsolatos módosításokra, eltérésekre vagy mentesítésekre vonatkozóan. A Bizottság azonban a mai napig nem fogadott el ilyen aktust a tej és a tejtermékek meghatározásával és kereskedelmi megnevezésével kapcsolatban.

40 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a „tej” megjelölés és a kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelölések nem használhatók jogszerűen valamely tisztán növényi termék megjelölésére, hacsak e termék nem szerepel a 2010/791 határozat I. mellékletében megállapított jegyzékben, a szóban forgó termék növényi eredetét jelző leíró vagy magyarázó olyan toldatok hozzáillesztése, mint amelyek az alapügyben szerepelnek, nem befolyásolják az ilyen tilalmat (lásd ebben az értelemben: 1999. december 16-i UDL-ítélet C-101/98, EU:C:1999:615, 25–28. pont).

41 Az 1308/2013 rendelet VII. melléklete III. része 6. pontjának első bekezdésével összefüggésben értelmezett 78. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, hogy e tilalom érvényes a forgalmazásra és a reklámozásra is.

42 A TofuTown állításával ellentétben a jelen ítélet 40. és 41. pontjában előadott értelmezést megerősítik az említett rendelet céljai, és ezen értelmezés nem sérti sem az arányosság elvét, sem pedig az egyenlő bánásmód elvét.

43 Amint az az ugyanezen rendelet (64) és (76) preambulumbekezdéséből kitűnik, a szóban forgó rendelkezések által követett célok a termelés és a forgalmazás gazdasági feltételeinek, valamint a termékek minőségének javulása a termelők, a kereskedők és a fogyasztók érdekeit szolgálva, a fogyasztók védelme és a versenyfeltételek megóvása érdekében. Márpedig e rendelkezések

– amennyiben előírják, hogy kizárólag az előírt követelményeknek megfelelő termékek jelölhetők meg a „tej” megjelöléssel és a kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelölésekkel, akkor is, ha e megjelöléseket olyan magyarázó vagy leíró toldatokkal egészítik ki, mint amelyek az alapügyben szerepelnek – hozzájárulnak e célok eléréséhez.

44 Ilyen korlátozások hiányában ugyanis e megjelölések nem teszik lehetővé többek között az állati tej természetes összetételéhez kapcsolódó különös jellemzőkkel rendelkező termékek biztos azonosítását, ami ellentétes a fogyasztóvédelemmel, az összetéveszthetőség veszélyének ténye okán. Ellentétes a termelés és a forgalmazás gazdasági feltételeinek, valamint a „tej” és a „tejtermékek” minőségének javulására irányuló céllal is.

45 Az arányosság elvét illetően az megköveteli, hogy az uniós intézmények aktusai alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött jogszerű célok megvalósítására, és ne menjenek túl az azok eléréséhez szükséges mértéken, így amennyiben több alkalmas intézkedés kínálkozik, a kevésbé kényszerítő intézkedéshez kell folyamodni, és az okozott hátrányok a kitűzött célokhoz képest nem lehetnek aránytalanul nagyok (lásd ebben az értelemben: 1999. december 16-i UDL-ítélet, C-101/98, EU:C:1999:615, 30. pont; 2011. március 17-i AJD Tuna ítélet, C-221/09, EU:C:2011:153, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 Az uniós jogalkotó a közös agrárpolitika területén széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amely megfelel az EUMSZ 40. cikkel és az EUMSZ 43. cikkel ráruházott politikai felelősségnek, ily módon az e tárgyban hozott intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmény által követni szándékozott célra nyilvánvalóan alkalmatlan jellege lehet csak hatással az ilyen intézkedés jogszerűségére (lásd ebben az értelemben: 1999. december 16-i UDL-ítélet, C-101/98, EU:C:1999:615, 31. pont; 2013. október 17-i Schaible ítélet, C-101/12, EU:C:2013:661, 48. pont).

47 A jelen esetben, amint az a jelen ítélet 43. pontjában megállapításra került, azon rendelkezések, amelyek értelmezését a kérdést előterjesztő bíróság kéri, az érintett termékek termelése és forgalmazása gazdasági feltételeinek, valamint minőségének javulására, a fogyasztók védelmére és a versenyfeltételek megóvására irányulnak.

48 Márpedig az a tény, hogy a forgalmazás során vagy a reklámban a „tej” megjelölés és a kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelölések csak azon termékek esetében használhatók, amelyek megfelelnek az 1308/2013 rendelet VII. mellékletének III. részében előírt követelményeknek, többek között az említett termékek gyártói számára torzításmentes versenyfeltételeket biztosítanak, a termékek fogyasztói számára pedig azt, hogy az említett megjelölésekkel ellátott összes termék ugyanazon minőségi szabványoknak feleljen meg, megvédve a fogyasztókat ezáltal a megszerzendő termékek összetételére vonatkozó összetéveszthetőségtől. A szóban forgó rendelkezések alkalmasak e célok megvalósítására. Egyébiránt nem lépik túl az e célok megvalósításához szükséges mértéket, mivel az említett követelményeknek nem megfelelő termékek megjelölése érdekében leíró vagy magyarázó toldatok hozzáillesztése az említett megjelölésekhez, amint azt a Bíróság megítélte, nem akadályozhatja meg bizonyossággal a fogyasztó képzetében az összetéveszthetőség veszélyét. Következésképpen a szóban forgó rendelkezések nem sérti az arányosság elvét (lásd ebben az értelemben: 1999. december 16-i UDL ítélet, C-101/98, EU:C:1999:615, 32–34. pont).

49 Az egyenlő bánásmód elvét illetően az megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően, és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak ez a bánásmód objektíve nem igazolható (lásd ebben az értelemben: 2005. december 6-i ABNA és társai ítélet, C-453/03, C-11/04, C-12/04 és C-194/04, EU:C:2005:741, 63. pont; ebben az értelemben: 2016. június 30-i Lidl ítélet, C-134/15, EU:C:2016:498, 46. pont).

50 A jelen esetben az a tény, hogy a hús vagy a hal növényi/vegán helyettesítőinek gyártóira – a TofuTown szerint – nem vonatkoznak – a kereskedelmi megnevezéseket illetően – a tej vagy a tejtermékek növényi/vegán helyettesítőinek gyártóira az 1308/2013 rendelet VII. mellékletének III. része szerint vonatkozó korlátozásokhoz hasonló korlátozások, nem tekinthető ellentétesnek az egyenlő bánásmód elvével.

51 Ugyanis az említett rendelet által bevezetett mezőgazdasági termékek piaca közös szervezésének minden ágazata sajátos jellemzőkkel bír. Következésképpen a piac különböző ágazatainak szabályozásához alkalmazott technikai mechanizmusok nem képezhetik érvényes alapját az eltérő szabályok hatálya alá tartozó különböző termékek közötti hátrányos megkülönböztetés bizonyításának (lásd ebben az értelemben: 1982. október 28-i Lion és társai ítélet, 292/81 és 293/81, EU:C:1982:375, 24. pont; 2016. június 30-i Lidl ítélet, C-134/15, EU:C:2016:498, 49. pont). Márpedig a tej és a tejtermékek más ágazatba tartoznak a különböző típusú húsokhoz, valamint a halászati termékek ágazatához viszonyítva, amelyek szintén más piacok közös szervezéséhez tartoznak.

52 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az 1308/2013 rendelet 78. cikkének (2) bekezdését és VII. mellékletének III. részét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes, hogy a „tej” megjelölést és az e rendelet által kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelöléseket a forgalmazás során vagy a reklámban tisztán növényi termék megjelölésére használják, még ha e megjelöléseket a szóban forgó termék növényi eredetét jelző magyarázó vagy leíró toldatokkal egészítik is ki, kivéve ha e terméket felsorolja a 2010/791 határozat I. melléklete.

A költségekről

53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 78. cikkének (2) bekezdését és VII. mellékletének III. részét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes, hogy a „tej” megjelölést és az e rendelet által kizárólag a tejtermékek számára fenntartott megjelöléseket a forgalmazás során vagy a reklámban tisztán növényi termék megjelölésére használják, még ha e megjelöléseket a szóban forgó termék növényi eredetét jelző magyarázó vagy leíró toldatokkal egészítik is ki, kivéve ha e terméket felsorolja az 1234/2007 tanácsi rendelet XII. melléklete III.1. pontjának második bekezdésében említett termékek jegyzékéről szóló, 2010. december 20-i 2010/791/EU bizottsági határozat I. melléklete.

Aláírások